

"وهره تا ..."

دلت له باخچه که دا بروینم !"

هیمن همه جزا

نه‌ی گه ماروډراو ... بهم نه‌فسانه خورافی و
نه‌ی ئالووده‌بوو ... بهم وه‌همه نه‌عله‌تییه‌وه ؟
ماسکه‌کانت ... فریډه‌و
وه‌ره ناومه‌وه ؟
له‌ویړا ...
سه‌رده‌می ئاشووب ... تیپه‌ری ؟
له‌ویړا ...
سالی‌تاعوون و
وه‌ری فیتنه ... به‌سه‌رچوون ؟
وه‌رهو ...
با دلت له باخچه که دا بروینم ؟

"نازانم ..."

چون ... بهم وه‌همه نه‌عله‌تییه‌وه ، گیرت کردم !
چون ... به‌ناوی عه‌شقه‌وه ، فریووت دام !
ئاخر ...
تو ... له‌جنسی کامه خوداوه‌نده‌وه هاتیت و
تو ... سه‌ر به‌خیلی کامه جادوو‌گه‌ر بوویت ؟
هه‌رگیز نه‌و به‌یانیه‌م له‌یاد ناچی ...
که‌چه‌ند به‌شپرزه‌ییه‌وه هاتیت و
منیش ... چه‌نده منالانه ،
دلّم ... به‌و هه‌موو ته‌رایي و به‌و هه‌موو عه‌شق و
به‌و هه‌موو یاده‌وه‌ری و بو‌نه‌ی "نه‌و" هوه ، ته‌سلیم کردیت !
خودایه ... تاده‌گه‌مه‌وه ،
نه‌م گونا‌هه پرله‌خه‌تا ساویلکانه‌یهم ، به "نه‌و" بگه‌یینه !! "

له خه و نمدا ... ،
به يانبيبهك ،
به هه شت ... به خويي و
چي رووناكي و
چي شهونم و
چي نووريه وه ... هه يه ،
مژدهي كوئابوون و
رهوينه وهي ،
ته واوي نه و وهمانه ي دايني
كه روژگار يي ك ،
پيپانه وه ... گيروده بووين و
روژگار يي كيش ،
پيپانه وه ... گونا هبار ؟
وهره ناومه وهو
له خه تاو
گونا هي ... ،
هه موو نه و سه دانه ت خوشده يم ،
كه له ژير باران و
له بهر (با) دا ،
ژوور به ژوور و
شه قام به شه قام و
شار به شار ،
ده تگيرام ؟!
ده تگيرام و
يهك به يهك ... ،
ميژووي نه و نه فسانه ديپينانه ت ،
پيشاننه دام ،
كه چون ... ،
خودا له باخيكي سه رمه ديда ،
هه ليگرتوون و

ئەوانىش ئەھەژمەتا ،
بەپىرۆزى ... پازى بوون ؟
تۆسەيركە ...
گوناه بەناوى ... عەشق و
خەتا بەناوى ... ئاويتەبوون و
گەمزەيى بەناوى ... حەقىقەتەتەو ،
چ خوانىكى گەورە ،
دەپازىنەتەو
چ نەمىشىكى فەنتازى ،
پىشكەش دەگەن ...
ئەسەرزەمىن و
ئەناو و جودا ؟
وەرە ناومەو ،
ئەى سىبەرى بەد ؟
ئەژىر ...
تريفەى ... ئەم مانگە شەوودا
ئەناو ...
گۆرانى وسەماى ،
ئەم دەنگە ئەفسانەيىيە ... گوناهبارەو
ئەم رەنگە خورافىيە ... خەتاكارىيا ؟
وەرە ناومەو ،
تا ...
حەوسەئەم ... بو پاكبونەوت و
مەيلىم ... ئەبەخشىنت هەيە ؟
من ... دەتبوورم ؟
دەتبوورم ...
ئەو عەسرانەى ،
كەوەك ،
سىبەرىكى دۆزەخى هاتىت و
بىوچان ... هەوئەت دەدا ،

حه قيقه ت و
پاكيزه يم ،
تيادا بكوژيت و
بيوچان ... ده تكوشا ،
ته سليم ...
به م وه همه نه عله تيبه كم كه يت ؟
نه ي دووگيان ،
به وه همي ...
گونه و
خه تاكاني ،
نه و روژگاره جهه نه ميبانه ؟
من ...
نيستاكه كه و ره بووم و پرازينيم ؟
كه و ره بووم و
نه توانمدا هه يه ... بتبوورم ؟
بتبوورم و
به ناراسته ي نه و روو بارانه وه سه فهرت پيبكه م ،
كه پاكه ده كه نه وه ... نه گونه ؟
نه تاقه تمدا هه يه ...
بتخه مه وه ناو حه قيقه ت و
شه رابي نه و به هه شانته ت بده مي ،
كه رووتت ده كه نه وه ... نه خه تا ؟
پيمده كرى ،
بو هه ميشه ...
مانگ نه سه ر شانه كانت دانيم و
دلت نه باخچه دا بروينم و
بو هه ميشه ش ...
مانت پر كه م ،
نه بوئي ... سوورى گول و
نه تامي ... ته ري گيلاس ؟

تا ههستکهیت ...
خه ریکه ده بیته ،
چ توژیك و
چ هه ئمیك ،
له نیو خورافه ی ...
ئهم وه همه پوچ و
ئهم نه فسانه ، دیرینانه دا ؟
رازی مه به ،
به م پیروزییه ی خودا ؟
ته وه لابه ،
له م باخچه جاویدانییه ؟
ویلیانکه و
بیانده بهر نه فرهت ؟
تا پیته کری ،
بیان بوغزینه ؟
تا له تواناتا هه یه ،
قینیان لییه نگه و
پوژگاره خوشه کانیان ،
بدهره بهر "تف" ؟
هاوریمبه و
با بفرین ...
تا کو هه ئی نه کردوته وه و
تا کو دهستی نه کردوته وه ، به بارین ؟
هاوریمبه و
باراکه یین ...
به پیچه وانهی هه ئکردنی ... خه تاوه ؟
بابروین ،
به پیچه وانهی بارینی ... گونا هه وه ؟
هاوریمبه و
ئیره ...

سه‌رزه‌مینی گونا‌ه‌باران و
خه‌تا‌کارانه ؟
چیدی ...
به‌م مانه‌وه‌یه‌ت ... رازی مه‌به ؟
من ... گه‌وره‌بووم و
ئیدی رازینیم ؟
گه‌وره‌بووم و
گه‌ره‌کمه ،
بگه‌ریمه‌وه ؟

*** **

کاتی‌ک گه‌رامه‌وه ...
کولان پر‌بوو ،
له‌گریان و
له‌ده‌نگه‌ده‌نگ و
له‌بوونی خورافه و
ئه‌یینیه‌کانی ... نه‌و ؟
وه‌ک هه‌میشه ...
کولان ، هه‌موو شتیکی لی‌بوو ،
"نه‌و" ... نه‌بی ؟
ئی‌ستاش ،
نه‌و قسه‌یه‌م له‌یاده ..
که‌رۆژانه ،
تی‌که‌ن ده‌بوو ...
له‌گه‌ن ،
ده‌نگه‌ده‌نگی ...
نه‌و مامۆستا ده‌نگ‌گره‌ی ،
که‌ده‌ی‌گوت ؛
ئاده‌ی منائینه ...

بزنام كى له ئيوه ،
 ئيواران ده توانييت بيته سهري ديرو
 ههريه ده فرينه وه ،
 بهشى كه وانه يهك ،
 ئاسوده يى .. ،
 له چوله كه يهك بستيني ؟
 يان ... هه رنه بي ،
 له پشتى فاريزه يه كه وه ،
 سوزگيهك پرکات .. ،
 له دلخوشى هه نگيک ،
 وه ختى .. ،
 كه به خوى و
 بيده نكيه كوشنده كه يه وه
 سه ر ده كاته وه ... به مالا ؟
 يان ... ،
 كامه تان له توانيدا هه يه ،
 روژيک .. ،
 جانتا كه ي پرکات ،
 له نارامى باخچه و
 هه رچى بوشايى ناو .. ،
 كتيب و ده فته ره كانيشى هه يه ،
 پريان كاته وه .. ،
 له سيبه رى داره هه نجيرو
 به گه لاي وه ريوى ... ناو جه وشه كه يان ؟
 ئاده ي منالينه ،
 بزنام كى له ئيوه ... ؟
 بزنام كى ... ؟
 بزنام ... ؟
 ئيستاش ،
 نه و قسه يه م هه رله ياده ..

كه پوژانه ،
 تيكه ن ده بوو ... ،
 نه گه ن ،
 هاوارو بوته بوئي ... ،
 نه و سه ربازه هه نه اتوو په شيمانانه ي ،
 كه نه سه سه رت ،
 ته نه ائي خو يان و
 پوچي ژيان ،
 جه نكيان دژي دره وشاننه وه و
 جريوه ي نه خو پاي ... نه ستيره كان ،
 هه نكي سانده بوو ؟
 نه و سه ربازه ... ،
 كه به شيكيان ،
 نه نه فسانه و
 به شه كه ي تريشيان ،
 نه ته م ... چنرابوو ؟
 هينده تووشي به د حالييون ،
 هاتيون .
 نه شه ري بي مه وداي ،
 نيوان ... ،
 پوچي ... خو يان و
 جه قيغه تي ... نه ستيره كانا ،
 وه ختي ... كه راده بووردن و
 وه ختي ... ،
 كه گوزه رييان ده كرد به نيو كولاندا ،
 وهك شتي بلي ي ... ،
 به شيك نه به د حالييونه كه ي خو يان و
 جوړيك نه " په تا " ي جه نكه كه يان ،
 به نيو مائه كاندا ... ،
 دابه ش ده كردو

دهیان به خشییه وه ... به سهر کولاندا ؟
 راسته و خوؤ
 چهند چرکه یهك بهر له تیپه ریوونی ،
 قافللهی شکست خواردووین ... ،
 که سیك ... وهك ئه وهی ،
 به بوونی ،
 به دحاییبوونی سه ربازه کان و
 به "په تا"ی جهنگه کانینان ،
 ئالوووه بو بییت
 یان ... ،
 خنکابییت ... ده مرد ؟
 ئیدی ... ،
 کولان پرده بوو ،
 له قیژه قیژو
 له گریان و
 له هات و هاوار ؟
 کتومت ده تگوت :
 نه و سه ربازانه ،
 قیامه تیان به دووی خویندا ... هیئاوه ؟
 یان ... ،
 ده تگوت :
 نه وه پارانه وهو
 نزای نه ستیره کانه و
 له کولانه که مان ... گیرابوو ؟
 دایکم ... ،
 پاش مردنی هه رکه سیك ،
 له کولانه که ماندا و
 پاش چهند روژیک ... له تیپه ریوونی ،
 نه و کاره ساتانه ... ،
 ده که وته وه یادی و

به‌دهم ... ،
هه‌نسك وگريانه‌وه
دهستی ده‌کرد ،
به‌گيرانه‌وه‌ی حيكايه‌تی مردنی ... ،
براكانم و
خوشكه‌كه‌م و
باوكم .. ؟
له‌پاش ته‌واوبوونی
چيروكي مه‌رگی ،
هه‌ریه‌كيشيان ..
رووی ده‌كرده‌ ئاسمان و
تادرنگانیک ... ،
سه‌ری هه‌ئده‌بیری و
چاوه‌كاني داده‌خست و
ده‌می پرده‌بوو ... له‌دوعاو
سه‌رسنگ ویاوه‌شیشی ،
ته‌ر ته‌ر ده‌بوون ... به‌پارانه‌وه ؟
دایکم ... ،
هینده‌ ده‌سته‌كاني به‌نزاهه‌ ده‌مانه‌وه ،
هه‌ئدیكجار ... ،
وه‌ك بلی ی :
ده‌سته‌كاني ... ،
به‌ئاسمانه‌وه‌ گيربووی ،
یان ... ،
به‌بنمیچی ژوره‌كه‌مانه‌وه‌ نوسابیت ،
یان ... ،
هه‌ر خووی به‌دائغه‌دا چوو بیت ،
وه‌ها بوو .. ؟
وه‌ختیکیش ... ،
كه‌ده‌سته‌كاني داده‌گرتنه‌وه .

ناو دهستی پرده بوون ،
له بریسکهی ئهستیروهو
په نجه کانیشی ...
پر له موستیله !
دایکم ...
هه میسه دهیگوت :

" له بیره وهری مندا نی یه ، که روژیک خوشیم بهم کولانه نه عله تی و
شووم و پرله خورافه یه دا ... هاتیبت !
ئه م کولانه ، پره له ئه فسانه و پره له تهم و پره له ونهینانه ش ،
که هه رگیز خودا ... خوشی لینایه ت !
ئیدی چون خودا ،
میهر و نووری خویمان ... به سه ردا ده بارینی ؟ "

دایکم ...
به رده وام ،
به دهم هه نسک و
به چاوی گریانای و
به دهستی پر ...
له موستیله و
له ئهستیروهو ،
قسه ی ده کردو
وهک شتی بلی ی :
ئیدی ...
میخه که که ی ملی و
شه و نویره کانی و
رهنگی له چکه که ی و
گوئی ناو کراسه که ی و
بوئی خه نه که ی قزی و
نوقل و میووژی ...

ناو گيرفانه كاني ،
هيچ سه بوورييه كي ... نه دهنه وهو
هيچ ناراميبه كي ... پينه به خشن و
نه شيه ويټ ...
له گيرانه وهی "حيكايه تي كولان" ... بوه ستيت ،
ده يگوت :

"تهم و غوبار ، وهك بلي ي به شيكي جيانه بو وه بن له قه ده رو پي كه اته ي
تهم كولانه وه هر له گه ل دروست بوون و گه وه بوونيشيدا ،
روژ به روژ نه وانيش چرتر بو ويته وه ... ناوها بوو !
ساتيك چي يه ؟
له ياده وه ري وله زا كيره مدا ني يه ، وه ختيك كه به نيو كولاندا رو يشتيبتم ،
يان .. هه رله ده رگاوه ، ناوه ختيك سه ريكم كي شايته ده ره وه ،
تهم و غوبارم ..
له وپه ري چري وله وپه ري هوروزم وله وپه ري تورهي خوياندا ... نه ديتي !
من ، نيستاش گومانم هه يه ! براكانت ، يان خوشكه كهت ، يان باوكت ،
به و كوفرو جهنگ و "په تا" يانه ، مرديتن ..
كه له گه ل تيپه رپووني "سه ربازاني شووم" دا ، هه ليان ده كرد !
ئاخر ... كي چوزاني ؟
"سه ربازاني به دحالي" ، به شيك نين له ره گه زي تهم وجه نكيشيان ، له توخي غوبار ؟
نا ... من ده ليم : "ئه وان ، له نيو ته مدا بزربوون و غوباريش ، به دووقسه ي خوش ،
وهك مناليكي شهرمن ، له مال ده رپه راندوون !
هه ر خوبه خوي خوشيان وله وناو خوياندا ، سه رگه ردان و وي ليان ... كردوون !"
من ، چه ند جار يك تهم حيكايه تهم به خه ون ديروه !!
له وخه ونه شمدا ..
ئه وان به شيكيان ببون به "هه لم وتوز" و به شه كه ي تري شيان به "تهم و غوبار" !

نيستاش ،
ئه و قسه يه م هه رله يادماوه ..

که پوژانه ،
 تیکه لّ ده بوو ... ،
 له گه لّ ،
 ده نگه ده نگی ... ،
 ژنه موورو فروشه عاشقه که و
 پیاوه باخه وانه چاوباشقانه که و
 منانه سپی که لانه ساحیره که و
 کچه به ختگره وه شهرمنه که و
 کوره شمشال ژنه ته نهاکه !
 که کولانیان پرده کرد ،
 له غه لّ به غه لّ ب و
 وه ک بلی ی ،
 بیه ویت ... ،
 به نهینی قسه کانی بکات ،
 ده یگوت :

" نهی که نارگیرترین ،
 مه عشوقی سهرزه مین !
 به رده وام ... ،
 له نیوان من وتودا
 یاسایه کی نه فسانه یی و
 بیردوژیکی خورافی ... هه یه و
 ههر ده شمیّی !
 ئیدی واچاکه ... ،
 بهر له تیپه رین و
 کوّتایی ،
 ئەم سه ده یه !
 خوّت غافلگیر نه که یت و
 کوّتایی ... ،
 یان به میژوو بهینی ،
 یان ... به خوّت !! "

ئەو دەمە ... ،
كۆلۈن جەمەي دەھات ،
ئەھاواری ئەوان و
ئەبۇنى بېرگەردنەو
تەماشای پرتاسەو
ئەروانینی ... من !
زۆر ئەدوورەو
ئەندیکجاریش ... ،
وہك ئەووی دوستیک ،
بەگوپچكە ما بچپینی :
بەدەنگیکى ئاشنا ،
بانگی دەکردم و
دەیگوت :

" ھى ... ى ... ،
ئەى ئەو كەسەى دەزانم ،
رۆژگارېك دیت و
توش ... ،
دەبیتە ویلگەردو
گەرپدەى ،
نەینییەكان !!
ھەمیشە لەنیوان من وتودا ،
شتېك ..
قسەیک ..
خورافەیک ... ھەیە و
تا ناکوتاش ... ،
ھەردەمینی !
لەكوتایی ئەم سەدەیکە ،
چاوەرپمبە !!"
ئەو ... ،
دەنگیک بوو ... ئەئەفسانە !

كه سيك بوو ... له تهم ؟
 شتيك بوو ... له خورافه ؟
 هه جاريك ،
 بانگي كردبام
 يا خود ...
 له خه و نمدا ،
 وهك سيبه ريكي كال و ته ماوي
 بهدييا ...
 بي هيچ دوو دئيبهك ... ده تگوت :
 هه ركه ميك بهر له ئيستا ناسيومه ؟
 هه رگيز گومانم نه ده كرد ...
 كه هيندهي نه بردوو ،
 خوي پينا ساندووم ؟

" نهو ... له ده ستيكي ئه م ده قه دا به نيوي "شنه ي ئه ستيان" خويم پي ده ناسيني و
 مينش ... له ته واوي قه ناعه ته وه ، باوه رم به وه هه يه كه هه ر ئيستاو
 كه ميك پيش داگير ساندني ئه م جگه ره يه م ناسيومه !
 له راستيدا من مهيلم بو كيشاني جگه ره به م ناوه خته نه بوو ،
 به لام ناشنا بووم به "نهو" خستميه سه ركه لكه له و خولياي كيشاني ..
 هه رچه نده ئه وه شم له ياده كه من زياد له جاريك ريكه وتي ناسيني ،
 "شنه ي ئه ستيان" م كردوو !
 وه لي نه وه ي مينش ده خاته نيو ئه م گومانه وه وه له زيه نما توختري ده كاته وه ،
 ته نها گوماني نوسين وئالوزي ژيان وپه رتوبلاوي ياده وه ريمه ،
 كه وام لي ده كات ... به م چه شنه باوه ربه ييم !! "

له بانگه بانگ وهاواري كه سيك ،
 وه ناگا هاتم ؟
 له شپه رزه يما ... بوئي خورافه و
 له وورد بوونه وه وروانينما ،
 په نكي نه ييني و

له رچله كينيشما ... ،
 دهنگيكي نه فسانه يي ،
 بانگي كردم و
 بهر هو لاي خوې ،
 په لكيشي كردم ؟
 دهنگيك ... ،
 وهك نه وهی ..
 له سره هوو زه ميندا بيهوی ،
 ته نها من گويم ليبي و
 به ته نه اش ،
 بيهوی له گه ل من بدوی ؟
 يهك به خو هاواری دهكردو
 ده يگوت :

"مهرحه با ..."

تهی دوستی ئازيز ...!

چی يه ..؟

بو واپه شو کاو ده تينم ؟

وهخته بليم :

بمبه خشه !

دهلی ی : نامناسيت ؟

من ..

"شنه ی ته ستيران "م !

دلّم ،

له ته می سره نه و په نجره يه ده چیت

كه هره كه سيك به لايدا راده بووری و

رازيكي له سره ده نووسی !

من ..

له هه موو سرده ميک و

له هه موو چيکايه کدام !

وهلی ..

هیچ سهردهم و
هیچ جیگایه ک ... هی من نین !
من ...
وهختیک دلتهنگی دامده گری ،
کولان پرده بییت ...
له تهم و
وهختیکیش ...
مردن ،
وهک ته نافی جالجالوکه
له بیر کردنه وه مه وه ده ئالی ،
ته واوی سهر زمین ...
ئاره زووی گیرانه وهی ،
حیکایه ته فه نتازیه کان و
چیروکه ئه فسانه بییه کان ... ده کهن !
من ...
شهوانه گه لیکجار ،
رپکه وتی شادمانیم کردووه
له سهر لقی ،
پیرترین درهختی ناو باخچه کانی شار
پیکه وه ،
تا ... دهره نگانیکی شهو !
تا ... سویج و
تا ... به ئاگا هاتنه وهی خور ،
گورانیمان وتوووه
شیرمان خویندو ته وه !
به نورهش ،
دهمی ... پیکه نیوین و
دهمیکیش ...
گریاوین !!
هه ندیکجاریش ...

وههاریکه وتوووه ،
 ئیواران ... دره تگانیگ ،
 بهدهم خه یال و
 بهدهم شیتهللی ،
 تازهترین بیردوژی ئه فسانهیی و
 بهدهم بیر کردنه وه له فرین و
 تواننه وهی ... ،
 بهدترین چاره نووس ،
 له پهرداخیک "ئاو" دا !
 وهک دلدانه وهیهک ،
 له ترسی ... ،
 تاریکی و
 رِق و
 ته نهایی ،
 له سهوزه لانییه کی دووره دهستا
 بومه ته ... ،
 نیگابانی "جوانی" !
 من ... ،
 له توخمی کتییی پیروژو
 له ره گهزی ئه فسانه دیرینه کانم !
 بهر له من ،
 زه مین ... خاوه نی هیچ نهینییهک نه بوو !"
 وایگووت و
 وهک سیبه ریگی له ناکاوی هاوینان ،
 دیارنه ما ... !
 کولانه که مان ،
 وهک شتی بلی ی :
 ته واوی قسه کانی "شنه ی ئه ستیران" ی بیستی و
 به هاتنیشی ... ،
 ههستی به تاوان و

پيس بوون و
 گوناھيكي گه وره كرديت ،
 ئاوها بوو !
 من نه ده نگی فيكه و
 "خودايه توبه" ی منلان و
 نه گرزی ده موچاوو
 "نه سته غفیر والله" ی ژنان و
 نه توره بوون و
 ده نگیكي تیکه ل نه جوین و
 "لااله الاالله" ی پیاوه کانیان و
 نه کوکه کوک و
 گریان و
 "الله اکبر" ی
 پیره پیاوان و پیره ژنانی ،
 هه میسه یی به رده رگای
 کولانه کان و
 گه ره که کانی دراوسیمان ... ،
 به ناگا ها تمه وهو
 بینیم ... ،
 ده سته کانم و
 به تیکه ئی ... ،
 به شیک نه نایندهم و
 به شیک نه رابردووم و
 پوانینم ،
 وهك بلی ی :
 به بنکی ده ریاوه نوسابیت و
 بیان هوی بهر نه ته واو بوونی ،
 قسه کانی "شنه ی نه ستیران" و
 بهر نه ره وینه وهی ... ،
 غوبارو ته می ،

كه نه كه بووی ناو كولان ؟
 بگه رینه وه بولام .. ؟
 به خیراییه کی بیئه ندازه و
 له راده به دهر ،
 ده گه رانه وه و
 مشتیشیان ... پرپوو ،
 له خوین و
 له قوور ؟
 باوه شیشم ،
 ته پر به نوور و
 قوراوی به ته پوتوژی که سیک ،
 که کتومت ده تگوت :
 بهر له هاتن و
 گه یشتنی ... بولای من ،
 له باوه شی خودادا خه وتوووه و
 هیشتا که ،
 بوئی نووری خوداو
 بوئی ته پوتوژی .. ،
 نه و ریگیانیه ی لیوه ده هات ،
 که له گه رانه وه و
 هانتیا .. ،
 بولای من ،
 برپیوونی ؟
 به جوریک پانکه وتبووم ،
 هه رده تگوت :
 نه و ساتانه یه ،
 که له گه ن "هانای جوانی" دام و
 گه ره کمه .. ،
 بو بزواندنی عاتیفه ی ،
 پیی بلیم :

"تهها ... دلی من ،
وهختی که ناگه مه توو
که سیش هه والیکت نازانی !
وهختی که ناتبینم و
خه یالیشم ،
وینهی تو وون ده کا !
من به گالته وه ،
بهم چه شنه پالده که وتم و
هه ناسهم له خووم ده بری !
وهلی ...
هه ره به راستیش ده که وته زه ینمه وه ،
که هه ر ئاوه اش ...
خود کوژی بکه م !

*** **

نیستاکه من له ویم !
له ویم ...
له شاری خورافه و
وولاتی نه فسانه دیرینه کان !
له ناو باخیک ،
دا پوشر او ... به تهم و
به ته نیشته روباریک ،
ره ننگرتوو ... به خوباره وه !
دانیشتووم و
دلم پره ...
له گومان و
له ترس و
له پارایی !
وهک نه وهی ...

دئم ، ختورەى كرديت ،
 كه ئيستا نا ،
 پاش كه ميكي تر ،
 وهك ... سه به ته يهك هه رمى ،
 به سه ر ده چم و
 وهك ... گو له ياسه مينيك ،
 سيس ده بيم و
 وهك ... په پووله يهك ،
 رهق هه ئديم ؟
 له وييم و
 گه ره كه مه ،
 ره سميك بگرم ؟
 ره سميك ... ،
 رهش و سپى ،
 كه هه موو جه سته م ،
 له به شه سپييه كه يدا ... دانييم و
 به ته نها دئيشم ،
 بخه مه ناو ... ره شاييه كه يه وه ؟
 دئم ، به په له ئينه دات و
 گويم پرده بى ،
 له هاوارو بانگى ، كه سيك ؟
 وهك بلى ي :
 له مائيكى ته نراو ،
 به ياده وهرى و
 له ناو ... ،
 باخيك ريحانه وه ،
 بانگم بكاو
 دوودل بيت ... له ناسينه وهم ؟
 ئيستا كه من له وييم و
 سه رم ،

بەتەمى ئەم ئەفسانەيە ... سېى وگىژو
 دئىشم ،
 هىلاك وئاوس ... بەغوبارى ئەم خورافەيە ؟
 ئەويىم و
 جارىك ،
 ئەوپەرى ئارامىدام و
 جارىكىش ،
 وەك نەرمە "با"يەك ،
 ئەناوختىكا ھەئدەكەم ؟
 ئىستاكە من ئەويىم و
 پەئەمە ... ،
 بۆتيربۇون وئىوان ئىوبوونم ،
 ئەبۇنى ... ئەوى و
 بۆئاشنابوون وراھاتتم ،
 بەرەنگى ... ئەويۇە ؟
 ئەوى ... ،
 كەزۇر بەكولانەكەى ئىمەى دەگرد ،
 پىرپوو ... ،
 ئەمائى ،
 ئەسەرىەك ھەئچنراوى ... "عارىفەكان" ؟
 ئىپواران ... ،
 ئەبەر بۇنى بغووردو
 ئەبەر بىدەنگى و
 ئەبەر ،
 سەفەرى تەنكى خەيالئىان ،
 رىيەك نەدەمايەوہ ... بۆرۇيشتن و
 باخچەيەك نەدەمايەوہ ... بۆروانىن و
 دەنگىك چى يە .. ؟
 نەدەمايەوہ ،
 بۆوتنەوہى گۇرانىيەك و

بو دلدانه ووی ته نهایت و
 بو گپرانه ووی ... ،
 ته ووی قسه و رازانه ی ،
 که ده بوو ،
 بو یه کتربیان ... بگپربینه وه ؟
 له وی ،
 به یان بیان ... ،
 وه ک شتی بلی ی :
 سه ریکت ،
 له ته نهایی خودا ... دابی و
 به دهم خه وه وه ،
 با وه شت ... ،
 به نوورو
 به پیروزی و
 به پرشنگدا ... کردبی ؟
 یان ... ،
 هیئنده بیدار بووییتی ،
 بو هه میشه ... ،
 پرووت ... له ناسمان کردبی و
 چا ووت ... لی نه تر و و کاندبی ،
 جیگاکانت ،
 پرده بوون ... ،
 له وورده نه ستیره ی ... بریسکه دارو
 به شی ناو گوئدانیک ،
 که تاقی ژوره که ت و
 ته نهایت ،
 پیروزی کردبا .
 روناکی مانگت ،
 له ژیر سه رینه که تدا ... کو ده کرده وه ؟
 بوئی نه و فه له ک ناسانه ،

نه هه ناسه ته وه ده هات ،
 كه هه ميشه ... ،
 دائغه يان شين ده چوو وه وه
 هيچ ياده وه ريبه كيان ،
 نه گه لّ خو يان و
 نه گه لّ زه وي و
 نه گه لّ سه وزايدا ... نه ما بو وه وه ؟
 ئيستا كه من نه وييم ،
 نه كوچه ي خه يال و
 نه مائي دئي ،
 نه و " عاريفانه " دا ... گيرم كردو وه ،
 كه هينده ميوان دو ست و
 هينده شهر منن ،
 هه ميشه ... ،
 خه ونم پيوه ده بينن و
 هه ميشه ش ... ،
 نه نو ئيزه كان ياندا ،
 چيرو كم بو ده گير نه وه وه
 نه بير كردنه وه كان يشياندا ،
 گورانيم ... بو ده ئين ؟
 نه وان ... ،
 هينده پيرو
 هينده نه فسانه ين ،
 وه ختيك ... كه چاوم ،
 ده چوو هه ريان و
 ده كه و تمه ... ،
 روانين و
 ته ماشيان ،
 خه يال ... ،
 نه وه نده ... به قوولايدا ده بيردم و

ئەوەندە ... تەسلىم بە خورافەى دەکردم ،
 كەزۆر ئەستەم بوو ،
 گەرپانەووم ... بو ناو حەقىقەت و
 گەرپانەووم ... بو كۆلان و
 گەرپانەووم ... بو ناويان و
 بو لايان ؟!
 بەر لە ئىستا ،
 من ئەوى بووم ؟
 وەلى ئىستا ،
 نازانم ؟!

" پاش تىپەربوونى عومرىك ،
 كە كەلكى ژماردى پىو نەماو و هيندە بەسەرچووه !
 پاش كەلە كەبوونى هەموو ئەو روژگارانه ،
 كە هەر هەموويان ، لەسەر شانە كاتم كۆبوونەتەو و
 شەكەت و پىريان كردووم ، بەچەشنى عارىفە كان !
 ئىدى مەحەللە در ككردن بەسنوورە كانى نىوان حەقىقەت و خورافە !
 ئىدى بوئم ئەستەم بوو ، بتوانم لەنىوان و هەم و ئەفسانەدا
 بەدووى جىاوازىدا ، بگەرپم و
 هيلكى راست ، لەناو پرستياندا ... بكيشم !!
 لە پرستيدا ، تىكەل بوون و لىكچوونى "شەنى ئەستىران" و "هانای جوانى" ،
 كەبو من ..
 دەيكرده جيا كردنەوى سىماى ، حەقىقەت لە ئەفسانەو
 دەيكرده ناسينەوى ئاماژە كانى ، عەشق لە خورافە !
 هىچى ... لەتوانا لە حەوسەلەو لەتاقەتى ، مندا نەهيشتبوو و
 كە ئىدى بەئاسانى ، بتوانم ..
 هىچ شتىك و هىچ كەسىك و هىچ رووداوىك ... بناسمەو !! "

ئىستاكە ...
 نازانم لەكوىى ... زەمىن و

نازانم له کوی ی ... نه فسانه کاندام ؟
نازانم ... ،
چه ندیکه ،
بمینه وه ... زه مین کوتایی پیدیت و
چه ندیکه ،
بروم ... ده گمه کوتایی ، نه فسانه ؟
وای خودایه ... ،
چ کیرو ده بیه که ... وونبون ؟
منیک ... ،
که به شیک له جه ستم ،
موعاتده ... ،
به خورافه و
نه فسانه کان ؟
به شیکیش له روجم ،
مووبته لایه ... ،
به حه قیقه ت و
عه شقه وه ؟
نیستاکه ویلم ؟
ویلم و
له ناو چه قی وونبونمدا ،
ده میک پالده که وم و
ده میک راده که م و
ده میکیش ... ،
را ده وه ستم و
پیده که نم و ده گریم ؟
را ده وه ستم و
ده گریم و پیده که نم ؟
ویلم و
نازانم ... ،
ته واوی نه و خه ونانه ی ... که ده یانینم ،

چه نديکي ده که ویتته ،
 نیو خورافه و نه فسانه کانی ... "شنه ی نه ستیران" و
 چه نديکي په یوه ندي ،
 به چه قیقه ت و عه شقی ... "هانای جوانی" هوه ، هه یه ؟
 ویلم و
 ده که و مه وه بیری ،
 نه و ده مه ی ... ،
 که تری ده گات ،
 ره نگه من ... ،
 ته نگه نه فه سی را کردن بهم
 یان ... ،
 غه رقی بیئوقره یی وه ستان ؟
 نازانم و ویلم ؟
 نه و وه خته ی ... ،
 هیلکه یه ک نه ژیر ،
 گهرمایي بال و
 گهرمایي چه سره ت و
 گهرمایي چاوه پروانی ،
 کوکوختییه کا ... ده تروکی ؟
 من ... ،
 نه کوتایي نه فسانه و
 سه ره تای چه قیقه تدام ؟
 یان ... ،
 نه کوتایي چه قیقه ت و
 نه ده ستیپکی نه فسانه دام ؟
 ویلم و نازانم ؟
 نه و ساته ی ... ،
 باران نه ناوه ختیکا ،
 به سه ره دریادا ... داده کات و
 نه نارامی و

له خه يال و
 له گورانی ووتنی ده خا ،
 من ... ،
 له کوی ی نه فسانه دام ؟
 که خومم لیده بیته ،
 دواوتترین ... پائه وان ؟!
 یان ... ،
 له کوی ی زه میندام ؟
 که خومم وهک ،
 بیگانه ترین عاشق ... دیتته بهرچاو ؟!
 وای خودایه ،
 وونبون ... ،
 چه نده قورسترو
 چه نده ره شترو
 چه نده دتته نگتره ... له مهرگ ؟!
 وای خودایه ... وای ،
 چ موسیبه تیک و
 چ بیشووناسیبه که ... وونبون ؟
 وونبون ... ،
 ته بایی وناشتبوونه وهی ،
 دوزه خ وبه هه شته ... ،
 له نیوهروانیکی ... هاوینا ؟
 وونبون ... ،
 به تالبوونه وهی نه و شووشه عه ترانه یه ،
 که پرپوون ... ،
 له سیجرو
 له پیروزی و
 که بوئی ... ،
 دوورکه ووتنه وهو
 فه نابوون و

خیانەتیان ... ئیوودەهات ؟
وونبون ... ،
سەفەری ناوخت و
نەبراوی ... ئەو تەیرانەییە ،
کە بەردەوام بە شوین نەژادییاندا ... ،
دەگەرین و
دەفرن ؟
بیئەووی ... ،
بۆ هیچیان بوی و
هیچ کاریکیان ... پێی هەبی ؟
ئێستاکە ... من ویلەم و
خودایە ... ،
تۆ ... ئەم هاوکیشەییە هاوسەنگەو
ئەم بێردۆزە ... تۆ شیکاریکە ؟
من ... کە خەریک بوو ،
لەگەڵ خۆم و
لەگەڵ ئەفسانەکان و
لەگەڵ حەقیقەتا ،
دەکەوتمە جەنگەو ؟
من ... کە خەریک بوو ،
تەنھایم دەدۆراندا ... ،
بەسووتانەکانی ... ئەفسانەو
بەسوپاکانی ... جەنگەل ؟
من ... کە خەریک بوو ،
هەرچی نەینیبێک هەییە ،
فرپیی بەدەمە ... ،
ناو خورافەیی ... ئەفسانەکان و
ناو جەنگەلەکانی ... حەقیقەتەو
ئیدی بۆ هەمیشە ... ،
لە غافلبوونیکی خوداداو

له ئاوردانه ووهيه كي سيپه ره كه مدا ،
"خوم بكوژم" ؟
له ناكاو يكر ،...
دهنگيكي نه فسانه يي
وهك نه وهى ،
له ناو ته مدا ...
خوى چه شاردا بى و
نزىك بيت ليپه وه ،
بانگى كردم و
گووتى :

"خودكوژى بكه .. !"
دهى ... خوت بكوژه و
تا ... بيته قاره مانى ،
ناو نه فسانه ديرينه كان و
تا ... بيته هاوپولى ،
ئه و پالنه وان وسولتانه ي ،
كه ناويان له "كتيبي پيروژ" دا ... هاتوو ه !
دهى ... به دگومان مه به و
خوت بكوژه !
خوت بكوژه و
تا ته مه ني "كتيبي پيروژ" ... دريژ كه يت و
به نه فسانه كان بلى ي :

من ...
"عاريفى" ... ناو خورافه كانى توم !

دهى ... دوودل مه به و

خودكوژى بكه !!"

ئيدى من ده مزانى و

تيگه يشتم .. ،

هه موو نه وان هى ،

كه زهوى جيده هيلن و

ناشگهن به ناسمان ؟
 هه موو نه وانهی ،
 که به ناسمان رازینین و
 ناشگهنه زهوی ؟
 دوا جار ... ،
 یان ... له بیشوینی دا دهمرن ،
 یان ... خویمان ده کوژن ؟
 ئیدی تیگه یشتم ... ،
 تازه مه حاله ،
 منیك ... که وونبوی ،
 ناو نه فسانه کان و سه رزه مینم ؟
 منیك ... که ویلم ،
 له نیوان ... ،
 چه قیقه ت و خورافه دا ؟
 مه حکوم ،
 بهم ... " خودکوژی" یه ؟
 تیگه یشتم ... ،
 تازه نه سته مه ،
 دوزینه وهی کولان ،
 له ناو چرپی ... نه م جه نگه نه داو
 ناسینه وهی مائی " عاریفه کان " ،
 له ناو غویارو ته می ... نه م نه فسانه یه دا ؟
 ئیدی ... مائناوا ،
 نهی سه رزه مینی ... پر له نه فسانه ی به د ؟
 نهی میژووی ... سیاه چاره و
 نهی جه نگه ئی ... موویته لا به خورافه کان ؟
 مائناوا ... ،
 نهی مروقی ... گومرا به رابردوو ؟
 نهی مروقی ... ئالووده ی بووی چاره نووس و
 نهی مروقی ... به د حال به ناینده ی ،

خوت و
خوداو
زهمين ؟
مائئاوا .. ؟
مالّ ___ ئاوا ؟
ما ___ نّ ___ ئا ___ وا ؟

"م ...
ا ...
نّ ...
ئ ...
ا ...
و ...
ا ..."

وهئى ... بهر نه "خودكوژى" م ،
دهمهوى ... ،
لهسهر سيپه ره كه م ،
بو دووا هه مين جار ،
بنووسم :

"من ... كه هه رگيز ،
نه به جه نكهل و
نه به ئه فسانه كان ... رازى نه بووم !
من ... كه هه رگيز ،
نه به حه قيقهت و
نه به خورافه كان ... خوشيم نه دههات !
ئاوهاش ... نامه وپت ،
لهسهر زهمين و
لهناو ميژووى ... هيجياندا ،
ببمه ... پالهوان !!"

هيندهم له سهر سيبه ره كه م ،

نووسی و

ويستم :

..... "

.....

.....

" ... } } "

له پريكاو

وهك كشانی نه يزه كيک ،

له نيوه شه وداو

وهك به ربوونه وهو قلیشانی ،

هه ناریک ... له وپه ری گه ينياو

وهك فرینی ریشو له يهك ... له ته نهايدا !

گويم له هاواری كه سيك بوو ،

كه كتومت ...

دهتگوت :

له وسه ری کولانه وه ... بانگم دهكا !

به دهنگيکی ناشناو

وهك نه وهی ،

به گوینچه مدا بچپینی و

بيیه وی به ته نها ...

من گويم ليی بی ،

به دهنگيکی نیان و

ته واو دوستانه ... بانگی کردم و

گووتی :

" راکه ...

بو نیو کولان و

بو نیو ماله وه !

ڀاڪه ... ،
 هيٺدهت نه ماوه ،
 بگه ڀتهوه ... باخچه ڪهي شارو
 هيٺدهت نه ماوه ،
 نزڪ بڀتهوه ... له ناو دلم !
 ڀاڪه ... ،
 دهى خير اتر ... ڀاڪه !
 چي به .. ؟
 دهلي ي نامبيني ؟
 دهلي ي نامناسيتهوه ؟
 دهلي ي ... ،
 گوراويت و
 له يادت ڪردووم ؟
 ٺهي ڪوري "تم" بردوو !
 ٺهي ڪوري فريوو خواردوو ،
 به ٺه فسانهو
 به خورافهو
 به "ڪٽيه پيروزه ڪان" ي ،
 "شنهي ٺه سٿيران" !
 ڀاڪه ... ،
 من ... "هاناي جواني" م !
 ٺهو ... به هيڙي ،
 پيرترين و
 به رزترين و
 سه ورترين ... ،
 دره ختي ناو باخچه ڪهي ڪولان ،
 بانگي ده ڪردم و
 ده گرياو
 منيش ... ،
 به چاويڪي نيشتوو ... به خه تاو

به هیزی ،
په ره سیلکه یه که نه خوش ... به گونا و
به جه سته یه کی لاواری ،
ناو ... نه عله تیتزین وه همه وه ،
ده گه پام ؟
نه و ... نیانتر هاواری ده کردو
ده یگوت :

" تو سه یر که ...
نه ها من ،
له جه ژمهت ... گه رانه وهت و
له جه ژمهت ... بینینه وهت ،
چون له باخچه که دا ،
بوٚ پرووام ؟..
وهره تا ..
منیش ،
دلٚ له باخچه که دا ، برپوینم !!"

مانگی (۸ تا ۱۱ - ۲۰۰۶)

سلیمانی